

اثر زجاجیه چشم گاو بر رویش مجدد سلولهای اپی تلیالی در بافتهای آسیب دیده لاله گوش خرگوش

اسماعیل نصرآبادی^۱، ناصر مهدوی شهری^۲، مرتضی بهنام رسولی^۳، حسن رخشنده^۴

۱- گروه زیست شناسی، گروههای آموزشی، اداره آموزش و پرورش ناحیه یک مشهد.

۲- گروه زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه فردوسی مشهد.

۳- گروه فارماکولوژی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد.

در این تحقیق برآن شدیم تأثیر زجاجیه چشم گاو بر رشد و تکثیر سلولهای اپی تلیالی در بافتهای آسیب دیده لاله گوش خرگوش را بوسیله روشهای کلینیکی و بافت شناسی مورد بررسی قرار دهیم. بدین منظور از ۸ رأس خرگوش نر سفید نژاد Dutch همسن با وزن بین ۲-۲٫۵ استفاده شد. توسط دستگاه پانچ مخصوص و تحت بی حسی موضعی با استفاده از اسپری لیدوکائین ۱٪، سوراخهایی دایره ای شکل به قطر تقریبی ۸mm در سه موقعیت آناتومیکی پروگزیمال، مدیال و دیستال در لاله گوش تمام خرگوشها ایجاد شد. سپس حیوانات بطور تصادفی در دو گروه چهارتایی قرار گرفتند. یک گروه بعنوان شاهد با آب مقطر (n=۲۴) و گروه دیگر بعنوان گروه تجربی با مایع زجاجیه چشم گاو تیمار می شدند (n=۲۴). در طول دوره آزمایش، هر سه روز یکبار، با اندازه گیری قطر سوراخها درصد بازسازی بافت آسیب دیده محاسبه شد و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. جهت بررسی میکروسکوپی از محلهای آسیب در چندین نوبت نمونه برداری شد و پس از تهیه مقاطع، بافتها با روشهای P.A.S, H.E و پیک ایندگو رنگ آمیزی شدند و از نظر میزان تشکیل اپی تلیوم و ضخامت آن مورد ارزیابی کیفی قرار گرفتند.

محاسبه میانگین بافت بازسازی شده در هر دو گروه مشخص ساخت که درصد بهبودی زخم برای حیوانات کنترل در روزهای دوازدهم، پانزدهم، هیجدهم و بیست و یکم به ترتیب به ترتیب $54.05 \pm 18.9\%$ ، $74.96 \pm 18.7\%$ ، $86.02 \pm 18.5\%$ ، $90.04 \pm 16.7\%$ می باشد که در گروه تست به مقادیر $52.12 \pm 18.3\%$ ، $67.48 \pm 20.5\%$ ، $75.46 \pm 23.1\%$ ، $81.52 \pm 22.9\%$ کاهش یافته است. این اختلاف از نظر آماری معنی دار نیست ($p > 0.05$). در مقاطع میکروسکوپی مربوط به روز چهل و پنجم دوره آزمایش میانگین ضخامت اپیدرم تازه رویش یافته در گروه کنترل $127.5 \mu m \pm 15.6$ و در گروه تست $227.5 \mu m \pm 42.1$ محاسبه گردید.

زجاجیه یک فراورده طبیعی است که در این تحقیق هیچگونه تغییری بر روی آن صورت نگرفته است. هر چند الگوی تیمار دو بار در روز با زجاجیه چشم گاو بر روی گسترش سطحی سلولهای اپیتلیالی بافت آسیب دیده لاله گوش خرگوش تأثیر مثبتی نداشته است، اما بنظر می رسد در تکثیر این سلولها نقش تحریک کننده یا تسهیل کننده داشته و از این طریق باعث افزایش تعداد لایه های اپیدرم و افزایش ضخامت آن می گردد.

کلمات کلیدی: زجاجیه چشم گاو، سلولهای اپیتلیالی، التیام زخم، لاله گوش خرگوش.